

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ

2009 - 2014

Έγγραφο συνόδου

A7-0001/2014

20.12.2013

ΕΚΘΕΣΗ

σχετικά με τις μετανάστριες που δεν διαθέτουν επίσημα έγγραφα στην
Ευρωπαϊκή Ένωση
(2013/2115(INI))

Επιτροπή Δικαιωμάτων των Γυναικών και Ισότητας των Φύλων

Εισηγήτρια: Norica Nicolai

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

	Σελίδα
ΠΡΟΤΑΣΗ ΨΗΦΙΣΜΑΤΟΣ ΤΟΥ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟΥ.....	3
ΑΙΤΙΟΛΟΓΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ.....	13
ΓΝΩΜΟΔΟΤΗΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗΣ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΥΠΟΘΕΣΕΩΝ.....	16
ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑ ΤΗΣ ΤΕΛΙΚΗΣ ΨΗΦΟΦΟΡΙΑΣ ΣΤΗΝ ΕΠΙΤΡΟΠΗ	21

ΠΡΟΤΑΣΗ ΨΗΦΙΣΜΑΤΟΣ ΤΟΥ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟΥ

σχετικά με τις μετανάστριες που δεν διαθέτουν επίσημα έγγραφα στην Ευρωπαϊκή Ένωση
(2013/2115 (INI))

Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο,

- έχοντας υπόψη τη Σύμβαση των Ηνωμένων Εθνών για τα δικαιώματα του παιδιού, ιδίως τα άρθρα 24 και 28,
- έχοντας υπόψη τη Σύμβαση των Ηνωμένων Εθνών για την εξάλειψη όλων των μορφών διακρίσεων κατά των γυναικών (CEDAW),
- έχοντας υπόψη το έγγραφο της Γενικής Συνέλευσης του ΟΗΕ με τίτλο «Βία κατά των εργαζόμενων μεταναστριών» της 23ης Ιουλίου 2013,
- έχοντας υπόψη το άρθρο 12 του Διεθνούς Συμφώνου των Ηνωμένων Εθνών για τα οικονομικά, κοινωνικά και πολιτιστικά δικαιώματα,
- έχοντας υπόψη τη Γενική Σύσταση αριθ. 26 της Επιτροπής του ΟΗΕ για την εξάλειψη των διακρίσεων εις βάρος των γυναικών, της 5ης Δεκεμβρίου 2008, σχετικά με τις εργαζόμενες μετανάστριες,
- έχοντας υπόψη τη Διεθνή Σύμβαση του ΟΗΕ για την προστασία των δικαιωμάτων όλων των μεταναστών εργαζομένων και των μελών των οικογενειών τους,
- έχοντας υπόψη το Γενικό Σχόλιο αριθ. 2 της Επιτροπής του ΟΗΕ για τους μετανάστες εργαζομένους, σχετικά με τα δικαιώματα των μεταναστών εργαζομένων σε αντικανονική κατάσταση και των μελών των οικογενειών τους,
- έχοντας υπόψη την Ευρωπαϊκή Σύμβαση Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων (ΕΣΑΔ),
- έχοντας υπόψη τη Σύμβαση του Συμβουλίου της Ευρώπης για την πρόληψη και την καταπολέμηση της βίας κατά των γυναικών και της ενδοοικογενειακής βίας,
- έχοντας υπόψη τη Σύμβαση της Διεθνούς Οργάνωσης Εργασίας (ΔΟΕ) σχετικά με την αξιοπρεπή εργασία για το οικιακό προσωπικό,
- έχοντας υπόψη την ερμηνεία των άρθρων 13 και 17 του Ευρωπαϊκού Κοινωνικού Χάρτη από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή Κοινωνικών Δικαιωμάτων,
- έχοντας υπόψη τα άρθρα 79, 153 και 168 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης,
- έχοντας υπόψη τον Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, ιδίως τα άρθρα 1, 14, 31, 35 και 47,
- έχοντας υπόψη το «Πρόγραμμα της Στοκχόλμης – Μια ανοικτή και ασφαλής Ευρώπη

που εξυπηρετεί και προστατεύει τους πολίτες»¹,

- έχοντας υπόψη την οδηγία 2002/90/EK του Συμβουλίου της 28ης Νοεμβρίου 2002 για τον ορισμό της υποβοήθησης της παράνομης εισόδου, διέλευσης και διαμονής²,
- έχοντας υπόψη την οδηγία 2009/52/EK του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 18ης Ιουνίου 2009, σχετικά με την επιβολή ελάχιστων προτύπων όσον αφορά τις κυρώσεις και τα μέτρα κατά των εργοδοτών που απασχολούν παράνομα διαμένοντες υπηκόους τρίτων χωρών³,
- έχοντας υπόψη την οδηγία 2008/115/EK του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 16ης Δεκεμβρίου 2008 σχετικά με τους κοινούς κανόνες και διαδικασίες στα κράτη μέλη για την επιστροφή των παρανόμως διαμενόντων υπηκόων τρίτων χωρών⁴,
- έχοντας υπόψη την οδηγία 2004/81/EK του Συμβουλίου της 29ης Απριλίου 2004 σχετικά με τον τίτλο παραμονής που χορηγείται στους υπηκόους τρίτων χωρών θύματα εμπορίας ανθρώπων ή συνέργειας στη λαθρομετανάστευση, οι οποίοι συνεργάζονται με τις αρμόδιες αρχές⁵,
- έχοντας υπόψη την έκθεση του Οργανισμού Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της ΕΕ του 2011 με τίτλο «Θεμελιώδη δικαιώματα των μεταναστών σε αντικανονική κατάσταση στην Ευρωπαϊκή Ένωση»,
- έχοντας υπόψη τις κατευθυντήριες γραμμές του Οργανισμού Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης του 2012 με τίτλο «Σύλληψη μεταναστών σε αντικανονική κατάσταση και ανθρώπινα δικαιώματα - Ζητήματα σχετικά με τα θεμελιώδη δικαιώματα»,
- έχοντας υπόψη το ευρωπαϊκό ερευνητικό πρόγραμμα «Clandestino» και το έργο «Undocumented Worker Transitions», που έλαβαν αμφότερα χρηματοδότηση από την Επιτροπή στο πλαίσιο του έκτου προγράμματος πλαίσιο για την έρευνα και την τεχνολογική ανάπτυξη,
- έχοντας υπόψη την ανακοίνωση της Επιτροπής της 17ης Ιουνίου 2013 με τίτλο «4η ετήσια έκθεση για τη μετανάστευση και το άσυλο (2012)» (COM(2013)0422),
- έχοντας υπόψη το ψήφισμά του της 8ης Μαρτίου 2011 σχετικά με τη μείωση των ανισοτήτων στον τομέα της υγείας στη ΕΕ⁶,
- έχοντας υπόψη το ψήφισμά του της 4ης Ιουλίου 2013 σχετικά με τον αντίκτυπο της κρίσης στην πρόσβαση των ευάλωτων ομάδων στην περίθαλψη⁷,

¹ EE C 115 της 4.5.2010, σ. 1.

² EE L 328 της 5.12.2002, σ. 17.

³ EE L 168 της 30.6.2009, σ. 24.

⁴ EE L 348 της 24.12.2008, σ. 98.

⁵ EE L 261 της 6.8.2004, σ. 19.

⁶ EE C 199 E της 7.7.2012, σ. 25.

⁷ Κείμενα που εγκρίθηκαν, P7_TA(2013)0328.

- έχοντας υπόψη το άρθρο 48 του Κανονισμού του,
 - έχοντας υπόψη την έκθεση της Επιτροπής Δικαιωμάτων των Γυναικών και Ισότητας των Φύλων και τη γνωμοδότηση της Επιτροπής Απασχόλησης και Κοινωνικών Υποθέσεων (A7-0001/2014),
- A. λαμβάνοντας υπόψη ότι με τον όρο «μετανάστης που δεν διαθέτει επίσημα έγγραφα» νοείται υπήκοος τρίτης χώρας η παρουσία του οποίου στο έδαφος κράτους μέλους δεν πληροί, ή δεν πληροί πλέον, τις προϋποθέσεις εισόδου, όπως ορίζονται στο άρθρο 5 του Κώδικα Συνόρων του Σένγκεν ή τις λοιπές προϋποθέσεις εισόδου, παραμονής ή διαμονής στο εν λόγω κράτος μέλος¹, και ο εντοπισμός του οποίου από τις αρμόδιες για θέματα μετανάστευσης αρχές θα οδηγούσε σε απόφαση επιστροφής ή σε απέλαση·
- B. λαμβάνοντας υπόψη ότι οι περίπλοκες συνθήκες που έχουν δημιουργηθεί εξαιτίας των πολέμων και έχουν οξυνθεί λόγω των διεθνών ανθρωπιστικών κρίσεων συμβάλλουν στην αύξηση της ροής των προσφύγων, στους οποίους περιλαμβάνεται μεγάλος αριθμός γυναικών και παιδιών που δεν διαθέτουν επίσημα έγγραφα·
- Γ. λαμβάνοντας υπόψη ότι ένα κράτος μέλος έχει το δικαίωμα να αποφασίζει το ίδιο για τις μεταναστευτικές πολιτικές του· λαμβάνοντας, ωστόσο, υπόψη ότι τα θεμελιώδη δικαιώματα των μεταναστών πρέπει να προστατεύονται και να διασφαλίζονται σύμφωνα με το ενωσιακό και το διεθνές δίκαιο, από τα οποία δεσμεύονται τα κράτη μέλη·
- Δ. λαμβάνοντας υπόψη ότι οι μετανάστες που δεν διαθέτουν επίσημα έγγραφα συχνά στερούνται οικονομικών πόρων και ότι αυτό δημιουργεί κίνδυνο υποσιτισμού και επιδείνωσης της κατάστασης υγείας τους και σημαίνει ότι πρέπει να αναζητήσουν μη αποδεκτές λύσεις για να εξασφαλίσουν την επιβίωσή τους· λαμβάνοντας υπόψη επιπλέον ότι οι γυναίκες συχνά συνοδεύονται από παιδιά τα οποία πρέπει να φροντίσουν και ότι αυτό συνιστά πρόσθετο κίνητρο ώστε να αναζητήσουν πιθανούς τρόπους συντήρησης και επιβίωσης·
- E. λαμβάνοντας υπόψη ότι, λόγω του νομικού τους καθεστώτος, οι μετανάστες που δεν διαθέτουν επίσημα έγγραφα συχνά αποκλείονται από την πρόσβαση σε αξιοπρεπή στέγαση, βασικές και έκτακτης ανάγκης υπηρεσίες ιατροφαρμακευτικής περίθαλψης και σχολική εκπαίδευση· λαμβάνοντας υπόψη ότι το νομικό τους καθεστώς τους δεν τους επιτρέπει να προστατεύονται από την εργασιακή εκμετάλλευση ή τη σωματική και ψυχολογική κακοποίηση· λαμβάνοντας υπόψη ότι, λόγω του νομικού τους καθεστώτος, αδυνατούν να προσφύγουν στη δικαιοσύνη·
- ΣΤ. λαμβάνοντας υπόψη ότι οι μετανάστριες που δεν διαθέτουν επίσημα έγγραφα και τα προστατευόμενα μέλη της οικογένειάς τους είναι ιδιαίτερα ευάλωτα στους κινδύνους που απορρέουν από το νομικό τους καθεστώς, καθώς εκτίθενται σε μεγαλύτερο βαθμό από ό, τι οι άνδρες στην πιθανότητα να αντιμετωπίσουν σωματική, σεξουαλική και ψυχολογική κακοποίηση, κακές συνθήκες εργασίας, εργασιακή εκμετάλλευση από τους εργοδότες και διπλή διάκριση λόγω φυλής και φύλου·

¹ Άρθρο 3 της οδηγίας 2008/115/EK.

- Z. λαμβάνοντας υπόψη ότι οι μετανάστριες που δεν διαθέτουν επίσημα έγγραφα είναι ενδεχομένως ιδιαίτερα ευάλωτες έναντι των σωματεμπόρων, και, επομένως, μπορεί να πέσουν θύματα εμπορίας·
- H. λαμβάνοντας υπόψη ότι οι μετανάστες που δεν διαθέτουν επίσημα έγγραφα έχουν περιορισμένη πρόσβαση σε κοινωνική στέγαση και παραμένουν εξαρτημένοι από την ιδιωτική στεγαστική αγορά· λαμβάνοντας υπόψη ότι οι μετανάστριες που δεν διαθέτουν επίσημα έγγραφα κινδυνεύουν περισσότερο να πέσουν θύματα κακοποίησης υπό τη μορφή σωματικής ή σεξουαλικής βίας που ασκείται από ιδιώτες ιδιοκτήτες κατοικιών·
- Θ. λαμβάνοντας υπόψη ότι οι μετανάστριες που δεν διαθέτουν επίσημα έγγραφα έχουν περισσότερες πιθανότητες να υποστούν βία και κακοποίηση, συμπεριλαμβανομένης της σεξουαλικής κακοποίησης και είναι εν δυνάμει θύματα σεξουαλικής εκμετάλλευσης και θύματα εμπορίας ανθρώπων εν γένει· λαμβάνοντας υπόψη ότι, για την πρόσβαση σε κρατικά κέντρα φιλοξενίας γυναικών, απαιτείται η επίδειξη νόμιμης ταυτότητας ή άδειας παραμονής και ότι τα θύματα δεν έχουν, κατά συνέπεια, άλλη επιλογή παρά να συνεχίσουν να υφίστανται κακοποίηση ή να καταφύγουν στον δρόμο· λαμβάνοντας υπόψη ότι κινδυνεύουν με απέλαση εάν επικοινωνήσουν με την αστυνομία·
- I. λαμβάνοντας υπόψη ότι οι στερεότυπες αντιλήψεις για τα δύο φύλα είναι βαθύτερα ριζωμένες σε κοινότητες μεταναστών και ότι οι μετανάστριες πέφτουν συχνότερα θύματα διαφόρων μορφών βίας κατά των γυναικών, όπως είναι οι αναγκαστικοί γάμοι, ο ακρωτηριασμός των γυναικείων γεννητικών οργάνων, τα καλούμενα εγκλήματα τιμής, η κακομεταχείριση στο πλαίσιο στενών διαπροσωπικών σχέσεων, η σεξουαλική παρενόχληση στον χώρο εργασίας, ή ακόμη η εμπορία και η σεξουαλική εκμετάλλευση·
- IA. λαμβάνοντας υπόψη ότι τα κράτη μέλη παρουσιάζουν σημαντικές διαφορές ως προς το επίπεδο πρόσβασης σε υπηρεσίες υγειονομικής περίθαλψης που παρέχουν στους παράνομους μετανάστες και ως προς τους όρους που επιβάλλουν στους παρόχους τέτοιου είδους υπηρεσιών σε σχέση με την αναφορά των μεταναστών που δεν διαθέτουν επίσημα έγγραφα ή άλλες ενέργειες στις οποίες οφείλουν να προβούν·
- IB. λαμβάνοντας υπόψη ότι οι επείγουσες ανάγκες υγειονομικής περίθαλψης των γυναικών που δεν διαθέτουν επίσημα έγγραφα καθ' όλη τη διάρκεια της ζωής τους τις εκθέτουν σε δυσανάλογα μεγάλο κίνδυνο να κληθούν να καταβάλουν εξαιρετικά υψηλά ποσά για νοσοκομειακή περίθαλψη σε χώρες στις οποίες δεν δικαιούνται επιδοτούμενη περίθαλψη· λαμβάνοντας υπόψη ότι ο φόβος της επιβάρυνσης με τέτοιου είδους δαπάνες οδηγεί ορισμένες γυναίκες που δεν διαθέτουν επίσημα έγγραφα να γεννούν στο σπίτι χωρίς ιατρική υποστήριξη·
- II. λαμβάνοντας υπόψη ότι η πρόσβαση στις βασικότερες υπηρεσίες ιατροφαρμακευτικής περίθαλψης, όπως η έκτακτη ιατρική περίθαλψη, είναι ιδιαίτερα περιορισμένη, αν όχι αδύνατη, για τους μετανάστες που δεν διαθέτουν επίσημα έγγραφα, λόγω της απαίτησης επίδειξης ταυτότητας, του υψηλού κόστους της περίθαλψης και του φόβου εντοπισμού και αναφοράς τους στις αρχές· λαμβάνοντας υπόψη ότι οι μετανάστριες που δεν διαθέτουν επίσημα έγγραφα αντιμετωπίζουν ιδιαίτερο κίνδυνο, διότι δεν λαμβάνουν περίθαλψη με γνώμονα το φύλο, όπως υπηρεσίες προγεννητικού ελέγχου και υπηρεσίες περίθαλψης κατά τον τοκετό και τη λοχεία· λαμβάνοντας υπόψη ότι

ορισμένοι μετανάστες που δεν διαθέτουν επίσημα έγγραφα δεν έχουν καν επίγνωση των δικαιωμάτων τους στον τομέα της υγείας στη χώρα προορισμού·

- ΙΔ. λαμβάνοντας υπόψη ότι ο φόβος εντοπισμού και αναφοράς τους στις αρχές ουσιαστικά απαγορεύει στις μετανάστριες που δεν διαθέτουν επίσημα έγγραφα να ζητήσουν βοήθεια σε περιπτώσεις κακοποίησης, ακόμα και από ΜΚΟ που ειδικεύονται στην παροχή νομικών συμβουλών σε μετανάστες· λαμβάνοντας υπόψη ότι, κατά συνέπεια, οι εν λόγω μετανάστριες στερούνται ουσιαστικά ενημέρωσης για τα δικαιώματά τους και τον τρόπο διασφάλισής τους· λαμβάνοντας υπόψη ότι, για τους ίδιους λόγους, είναι δύσκολη η παροχή βοήθειας και στήριξης από τις οργανώσεις της κοινωνίας των πολιτών·
- ΙΕ. λαμβάνοντας υπόψη ότι οι αγορές και η βιομηχανία πορνείας στην Ευρώπη τροφοδοτούνται σε μεγάλο βαθμό από την ευάλωτη κατάσταση των μεταναστριών, γυναικών και κοριτσιών, και ότι πολλές εκδιδόμενες γυναίκες δεν διαθέτουν επίσημα έγγραφα, γεγονός που συμβάλλει ακόμα περισσότερο στην κακοποίηση και την ευπάθεια που είναι ήδη εγγενείς στη βιομηχανία πορνείας·
- ΙΣΤ. λαμβάνοντας υπόψη ότι τα παιδιά, περιλαμβανομένων των κοριτσιών, από οικογένειες μεταναστών που δεν διαθέτουν επίσημα έγγραφα δεν λαμβάνουν σχολική εκπαίδευση εξαιτίας του φόβου ότι θα εντοπιστούν και της αδυναμίας να προσκομίσουν επίσημα έγγραφα για την εγγραφή· λαμβάνοντας υπόψη ότι τα νεαρά κορίτσια που δεν διαθέτουν επίσημα έγγραφα αντιμετωπίζουν σοβαρά εμπόδια όσον αφορά την πρόσβαση στην ανώτερη/τριτοβάθμια εκπαίδευση και κατάρτιση·
- ΙΖ. λαμβάνοντας υπόψη ότι η αυξημένη ζήτηση για εργαζόμενους στους τομείς της οικιακής εργασίας και της παροχής κατ' οίκον περίθαλψης προσελκύει μεγάλο αριθμό μεταναστριών, πολλές εκ των οποίων δεν διαθέτουν επίσημα έγγραφα· λαμβάνοντας υπόψη ότι οι γυναίκες που δεν διαθέτουν επίσημα έγγραφα και εργάζονται στον εν λόγω τομέα είναι πιθανότερο, λόγω της ευάλωτης κατάστασής τους, να μην αμείβονται επαρκώς, να υποστούν ψυχολογική κακοποίηση, να τους παρακρατηθεί ο μισθός και το διαβατήριό και, ενίοτε, ακόμη και να υποστούν σωματική κακοποίηση στα χέρια των εργοδοτών τους· λαμβάνοντας υπόψη ότι οι γυναίκες που δεν διαθέτουν επίσημα έγγραφα είναι απίθανο να καταφύγουν στα δικαστήρια·
- ΙΗ. λαμβάνοντας υπόψη ότι οι εργαζόμενες μετανάστριες που δεν διαθέτουν επίσημα έγγραφα δεν διαθέτουν ένδικα μέσα για να διεκδικήσουν δίκαιες συνθήκες εργασίας ή δίκαιη αμοιβή, λόγω της οικονομικής και κοινωνικής απομόνωσής τους, άγνοιας των βασικών δικαιωμάτων τους και του φόβου της απέλασης·
- ΙΘ. λαμβάνοντας υπόψη ότι οι μετανάστες που δεν διαθέτουν επίσημα έγγραφα βρίσκονται σε ένα είδος νομικού κενού¹ και, επομένως, δεν προστατεύονται από αυθαίρετες συλλήψεις και/ή κράτηση·
- Κ. λαμβάνοντας υπόψη ότι οι μετανάστριες που δεν διαθέτουν επίσημα έγγραφα είναι

¹ Νομικό κενό στο πλαίσιο του οποίου οι μετανάστες που δεν διαθέτουν επίσημα έγγραφα συλλαμβάνονται και εξακριβώνεται η ταυτότητά τους από τις αρμόδιες για τη μετανάστευση αρχές, οι οποίες εκδίδουν απόφαση απομάκρυνσής τους, η οποία στη συνέχεια αναβάλλεται. Ωστόσο, οι μετανάστες δεν διαθέτουν έγγραφα που να πιστοποιούν την αναβολή της εν λόγω απόφασης απομάκρυνσης.

ιδιαίτερα ευάλωτες σε σωματική, ψυχολογική και σεξουαλική κακοποίηση κατά τη σύλληψη και την παραμονή τους στα κέντρα κράτησης·

Συστάσεις

1. υπενθυμίζει ότι η ανάγκη προστασίας των θεμελιωδών δικαιωμάτων των μεταναστών που δεν διαθέτουν επίσημα έγγραφα έχει υπογραμμιστεί επανειλημμένα από διεθνείς οργανισμούς, όπως η Κοινοβουλευτική Συνέλευση του Συμβουλίου της Ευρώπης, και στο πλαίσιο διεθνών πράξεων των Ηνωμένων Εθνών για τα ανθρώπινα δικαιώματα και του δικαίου της ΕΕ· παραπέμπει, εν προκειμένω, στη Σύμβαση του Συμβουλίου της Ευρώπης για την πρόληψη και την καταπολέμηση της βίας κατά των γυναικών, η οποία απαγορεύει τις διακρίσεις με βάση τον σεξουαλικό προσανατολισμό, την ταυτότητα φύλου, το καθεστώς του μετανάστη, του πρόσφυγα ή άλλο·
2. καλεί τα κράτη μέλη και την Επιτροπή να αναγνωρίσουν ρητά τις μετανάστριες που δεν διαθέτουν επίσημα έγγραφα ως ευάλωτη κοινωνική ομάδα, εκτεθειμένη στην εμπορία ανθρώπων, τις διακρίσεις και την εκμετάλλευση στην αγορά εργασίας·
3. υπενθυμίζει ότι η πολιτική μετανάστευσης και η διαχείριση των μεταναστευτικών ροών, νόμιμων ή παράνομων, αποτελούν κοινή και αλληλέγγυα ευθύνη των κρατών μελών·
4. υπογραμμίζει ότι οι μετανάστες που είναι λεσβίες, αμφισεξουαλικά και διαφυλικά άτομα και δεν διαθέτουν επίσημα έγγραφα πέφτουν θύματα διπλής διάκρισης και η ευάλωτη κατάσταση στην οποία βρίσκονται ως αλλοδαποί χωρίς έγγραφα επιτείνει την ήδη δυσχερή θέση τους·
5. τονίζει ότι η παράνομη μετανάστευση αποτελεί πολύ επίκαιρο φαινόμενο και ότι απαιτείται ένα κοινό νομικό πλαίσιο για τις μεταναστευτικές πολιτικές, με σκοπό την παροχή προστασίας στους μετανάστες και στα δυνάμει θύματα, ιδιαίτερα στις γυναίκες και τα παιδιά, ομάδα ευάλωτη στις διάφορες μορφές οργανωμένου εγκλήματος στο πλαίσιο της μετανάστευσης και της εμπορίας ανθρώπων· υπογραμμίζει επίσης ότι η παράνομη μετανάστευση μπορεί να περιορισθεί μέσω ενός κοινού νομικού πλαισίου·
6. εκφράζει τη λύπη του για το γεγονός ότι πολλές μετανάστριες εξαπατώνται στις χώρες καταγωγής τους με την υπόσχεση σύναψης συμβάσεων απασχόλησης στις αναπτυγμένες χώρες και ότι ορισμένες πέφτουν ακόμη και θύματα απαγωγής με στόχο τη σεξουαλική τους εκμετάλλευση από κυκλώματα οργανωμένου εγκλήματος και διακίνησης ανθρώπων· καλεί τα κράτη μέλη να εντείνουν τις προσπάθειες για την καταπολέμηση αυτής της δόλιας και απάνθρωπης πρακτικής·
7. ενθαρρύνει τα κράτη μέλη να εφαρμόσουν την οδηγία για την υποβοήθηση κατά τρόπο που δεν θα περιορίζει τη δυνατότητα των μεταναστών που δεν διαθέτουν επίσημα έγγραφα να ενοικιάζουν κατοικίες στην ελεύθερη αγορά, προκειμένου να μειωθεί ο κίνδυνος εκμετάλλευσης ή κακοποίησής τους·
8. υπενθυμίζει το άρθρο 8 της ΕΣΑΔ που αφορά τον σεβασμό της σωματικής ακεραιότητας του ανθρώπου και ενθαρρύνει, ως εκ τούτου, τα κράτη μέλη να απαλλάξουν τους μετανάστες που δεν διαθέτουν επίσημα έγγραφα και αντιμετωπίζουν

τις πλέον δυσχερείς καταστάσεις από την υποχρέωση προσκόμισης εγγράφων ταυτότητας προκειμένου να έχουν πρόσβαση σε κρατικά κέντρα υποδοχής, με ιδιαίτερη εστίαση στις ειδικές ανάγκες των εγκύων, των γυναικών με μικρά παιδιά ή των γυναικών που εξασφαλίζουν τη φροντίδα άλλων·

9. τονίζει ότι πρέπει να λαμβάνεται υπόψη η ευάλωτη κατάσταση των ατόμων με ειδικές ανάγκες, όπως τα παιδιά ή οι έφηβοι, οι ηλικιωμένοι, τα άτομα με αναπηρία, οι αναλφάβητοι ή τα άτομα με ελάχιστα προσόντα, τα άτομα που ανήκουν σε μειονότητες, οι μετανάστες που διώκονται στη χώρα τους λόγω πεποιθήσεων, σεξουαλικού προσανατολισμού, φυσικών χαρακτηριστικών κ.ά., και οι γυναίκες που πέφτουν θύματα βίας λόγω φύλου·
10. επισημαίνει ότι το δικαίωμα στην υγεία συνιστά θεμελιώδες ανθρώπινο δικαίωμα και ενθαρρύνει, ως εκ τούτου, τα κράτη μέλη να αποσυνδέσουν τις πολιτικές για την υγεία από τον έλεγχο της μετανάστευσης και να σταματήσουν, ως εκ τούτου, να επιβάλλουν στους επαγγελματίες στον τομέα της υγείας την υποχρέωση να αναφέρουν τους μετανάστες που δεν διαθέτουν επίσημα έγγραφα· ενθαρρύνει επίσης τα κράτη μέλη να διασφαλίσουν κατάλληλη φροντίδα και αρωγή με βάση τις ανάγκες του κάθε φύλου· ομοίως, ενθαρρύνει τα κράτη μέλη να παρέχουν ειδική εκπαίδευση για ζητήματα που σχετίζονται με το φύλο στους υπαλλήλους που ασχολούνται με μετανάστριες που δεν διαθέτουν επίσημα έγγραφα και να μην απαιτούν από τα σχολεία να αναφέρουν τους μαθητές που είναι παιδιά μεταναστών χωρίς επίσημα έγγραφα·
11. ενθαρρύνει τα κράτη μέλη να εξασφαλίζουν στις γυναίκες που δεν διαθέτουν επίσημα έγγραφα κατάλληλη ψυχολογική στήριξη και στήριξη για θέματα υγείας καθώς και νομική υποστήριξη·
12. υπενθυμίζει ότι τα δικαιώματα που ορίζονται στην οδηγία για τα θύματα δεν εξαρτώνται από το καθεστώς διαμονής του θύματος¹· προτρέπει, συνεπώς, τα κράτη μέλη να αποσυνδέσουν την άσκηση δίωξης για περιστατικά βίας σε βάρος μεταναστριών που δεν διαθέτουν επίσημα έγγραφα από τον έλεγχο της μετανάστευσης, ούτως ώστε τα θύματα να μπορούν να καταγγέλλουν με ασφάλεια τυχόν εγκλήματα·
13. καταδικάζει κάθε μορφή βίας, εμπορίας ανθρώπων, κακοποίησης και διακρίσεων εις βάρος γυναικών που δεν διαθέτουν επίσημα έγγραφα· τονίζει ότι είναι απαραίτητο να παρέχεται πρόσβαση σε σχετικές υπηρεσίες βοήθειας κατά την αντιμετώπιση τέτοιων καταστάσεων, χωρίς να υπάρχει ο φόβος ότι αυτό θα οδηγήσει άμεσα στη λήψη μέτρων για τον τερματισμό της διαμονής·
14. ζητεί την εφαρμογή της σύμβασης αριθ. 29 της ΔΟΕ για την καταναγκαστική εργασία· ζητεί να ληφθεί υπόψη η ιδιαίτερη κατάσταση των γυναικών που είναι θύματα καταναγκαστικής εργασίας, στην οποία δεν περιλαμβάνεται μόνον η καταναγκαστική πορνεία αλλά και κάθε μορφή ακούσιας εργασίας, περιλαμβανομένων των οικιακών εργασιών, και να παρέχεται προστασία στις εν λόγω μετανάστριες που δεν διαθέτουν επίσημα έγγραφα·

¹ Αιτιολογική σκέψη 10 της οδηγίας 2012/29/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για τη θέσπιση ελάχιστων προτύπων σχετικά με τα δικαιώματα, την υποστήριξη και την προστασία θυμάτων της εγκληματικότητας.

15. καλεί τα κράτη μέλη να λάβουν τα αναγκαία μέτρα για την πρόληψη της διάδοσης της πορνείας και της καταναγκαστικής εργασίας μεταξύ των μεταναστριών·
16. καλεί τα κράτη μέλη να διασφαλίσουν την ορθή εφαρμογή της ασφαλιστικής δικλείδας που περιέχεται στο άρθρο 6 της οδηγίας για την επιβολή κυρώσεων σε εργοδότες, η οποία απαιτεί από τα κράτη μέλη να διαθέτουν μηχανισμούς που θα επιτρέπουν στους μετανάστες εργαζομένους που δεν διαθέτουν επίσημα έγγραφα να υποβάλλουν καταγγελίες σε βάρος εργοδοτών για κάθε οφειλόμενη αμοιβή· καλεί τα κράτη μέλη, τις ΜΚΟ και όλες τις άλλες οργανώσεις της κοινωνίας των πολιτών που ασχολούνται με μετανάστες που δεν διαθέτουν επίσημα έγγραφα να διοργανώσουν εκστρατείες ευαισθητοποίησης που θα ενημερώνουν τους μετανάστες αυτής της κατηγορίας για το εν λόγω δικαίωμα·
17. καλεί τα κράτη μέλη να θέσουν τέρμα σε πρακτικές διακριτικής μεταχείρισης, να καταπολεμήσουν την αδήλωτη εργασία και την εργασιακή εκμετάλλευση, μεταξύ άλλων, μέσω επιθεωρήσεων εργασίας, και να αναγνωρίσουν τις γυναίκες που δεν διαθέτουν επίσημα έγγραφα ως θύματα, επιτρέποντάς τους να έχουν πρόσβαση στις βασικές υπηρεσίες υγείας·
18. καλεί τα κράτη μέλη να εφαρμόσουν κατάλληλα προγράμματα κατάρτισης για τις αστυνομικές υπηρεσίες, καθώς και για άλλες κρατικές υπηρεσίες οι οποίες μπορεί να κληθούν να χειριστούν περιπτώσεις μεταναστριών που δεν διαθέτουν επίσημα έγγραφα, σχετικά με τη σεξουαλική βία και τη σεξουαλική εκμετάλλευση που μπορεί να υφίστανται οι εν λόγω γυναίκες·
19. συνιστά ένθερμα στην Επιτροπή, στο πλαίσιο της μελλοντικής αναθεώρησης της οδηγίας για την επιβολή κυρώσεων σε εργοδότες, να εισαγάγει μηχανισμούς που θα επιτρέπουν σε παράνομους μετανάστες να υποβάλλουν ανώνυμα επίσημες καταγγελίες σε βάρος εργοδοτών που τους κακομεταχειρίζονται·
20. προτρέπει όλα τα κράτη μέλη να κυρώσουν τη Σύμβαση του Συμβουλίου της Ευρώπης σχετικά με την πρόληψη και την καταπολέμηση της βίας κατά των γυναικών και της ενδοοικογενειακής βίας (Σύμβαση Κωνσταντινούπολης) και να εφαρμόζουν τις διατάξεις της ορθά, ιδίως το άρθρο 59 όπου δηλώνεται ρητά ότι τα συμβαλλόμενα μέρη θα πρέπει να λάβουν τα απαραίτητα μέτρα ώστε να αναστέλλουν διαδικασίες απέλασης και/ή να χορηγούν άδεια αυτόνομης διαμονής, σε περίπτωση διάλυσης γάμου, στις μετανάστριες το καθεστώς διαμονής των οποίων εξαρτάται από τον σύζυγό τους·
21. καλεί τα κράτη μέλη να κυρώσουν τη Διεθνή Σύμβαση των Ηνωμένων Εθνών για την προστασία των δικαιωμάτων όλων των μεταναστών εργαζομένων και των μελών των οικογενειών τους, αναγνωρίζοντας τα ανθρώπινα δικαιώματα των μεταναστών εργαζομένων και προάγοντας την πρόσβασή τους στη δικαιοσύνη και σε εργασία και διαβίωση υπό συνθήκες αξιοπρέπειας και νομιμότητας·
22. συνιστά στα κράτη μέλη να αναζητήσουν τρόπους αναγνώρισης της αξίας που έχει η εργασία των γυναικών, οι οποίες, μολονότι δεν διαθέτουν επίσημα έγγραφα, παρέχουν αξιόλογες υπηρεσίες και συμβάλλουν στη λειτουργία της κοινωνίας υποδοχής·
23. καλεί τα κράτη μέλη να διασφαλίσουν ότι παρέχεται προστασία και υποστήριξη σε όλες

τις μετανάστριες που έχουν πέσει θύματα κακοποίησης ή έχουν υποστεί βία λόγω φύλου, περιλαμβανομένων των μεταναστριών που δεν διαθέτουν επίσημα έγγραφα, και ότι θεωρείται ότι υφίστανται ιδιαίτεροι όστε να τους χορηγείται άσυλο ή μόνιμη άδεια διαμονής για ανθρωπιστικούς λόγους·

24. καλεί τα κράτη μέλη να εφαρμόσουν αποτελεσματικά το Γενικό Σχόλιο αριθ. 2 της Επιτροπής του ΟΗΕ για τους μετανάστες εργαζομένους σχετικά με τα δικαιώματα των μεταναστών εργαζομένων σε αντικανονική κατάσταση και των μελών των οικογενειών τους, ιδίως όσον αφορά την εξασφάλιση προστασίας από τη βία και την εκμετάλλευση για τις εργαζόμενες που δεν διαθέτουν επίσημα έγγραφα·
25. καλεί τα κράτη μέλη να εφαρμόζουν πλήρως την οδηγία για την επιστροφή και να εκδίδουν βεβαίωση για την αναβολή της απομάκρυνσης, όπως απαιτείται από την οδηγία, προκειμένου να αποφεύγονται καταστάσεις νομικού κενού·
26. υπογραμμίζει τη σημασία της συλλογής στοιχείων σχετικά με συγκεκριμένες εμπειρίες γυναικών που δεν διαθέτουν επίσημα έγγραφα, και υπογραμμίζει με έμφαση την ανάγκη για αξιόπιστα, ακριβή, έγκαιρα και συγκρίσιμα στοιχεία για τα σχετιζόμενα με το φύλο τρωτά σημεία των γυναικών που δεν διαθέτουν επίσημα έγγραφα, καθώς και για την αδυναμία τους να έχουν πρόσβαση στη δικαιοσύνη και σε υπηρεσίες στην ΕΕ, προκειμένου να ενισχυθεί η ανάπτυξη και διαχείριση συνεκτικών δημόσιων πολιτικών·
27. καλεί την Επιτροπή, κατά την αξιολόγηση της οδηγίας για την επιστροφή, να αναθεωρήσει την εν λόγω οδηγία, ενισχύοντας την προστασία των βασικών δικαιωμάτων των μεταναστών που τίθενται υπό κράτηση·
28. τονίζει ότι οι πτυχές των πολιτικών επιβολής του μεταναστευτικού δικαίου που αφορούν τον εντοπισμό δεν πρέπει επουδενί να υπονομεύουν την ανθρώπινη αξιοπρέπεια και τα θεμελιώδη δικαιώματα ή να εκθέτουν τις γυναίκες σε αυξημένο κίνδυνο βίας και κακοποίησης· καλεί, ως εκ τούτου, την Επιτροπή να τροποποιήσει την οδηγία για την επιστροφή, προκειμένου να εξασφαλίσει τον σεβασμό των ανθρωπίνων δικαιωμάτων των παράνομων μεταναστών, ιδίως των εγκύων και των παιδιών·
29. υπενθυμίζει ότι, σύμφωνα με την οδηγία για την επιστροφή, συνιστά υποχρέωση των κρατών μελών οι υπήκοοι τρίτων χωρών που κρατούνται σε κέντρα κράτησης να τυγχάνουν «ανθρώπινης και αξιοπρεπούς μεταχείρισης», με πλήρη σεβασμό των βασικών ανθρωπίνων δικαιωμάτων τους· εκφράζει τη λύπη του για τα καταγγελλόμενα περιστατικά βίας εις βάρος γυναικών στα κέντρα κράτησης· καλεί, ως εκ τούτου, τα κράτη μέλη να ερευνούν κάθε καταγγελία σωματικής κακοποίησης σε βάρος κρατουμένων·
30. παροτρύνει τα κράτη μέλη να λαμβάνουν υπόψη τυχόν ενδείξεις ότι οι μετανάστριες που δεν διαθέτουν επίσημα έγγραφα υπόκεινται σε καταναγκαστική ή απάνθρωπη μεταχείριση·
31. καλεί τα κράτη μέλη να ενισχύσουν τη συνεργασία τους με τις ΜΚΟ και τις οργανώσεις της κοινωνίας των πολιτών που ασχολούνται με το συγκεκριμένο ζήτημα, προκειμένου να βρεθούν εναλλακτικές λύσεις αντί των κέντρων κράτησης, και να καταβάλουν κάθε προσπάθεια για να διασφαλίσουν ότι οι μετανάστριες που δεν

διαθέτουν επίσημα έγγραφα θα μπορέσουν να απαλλαγούν από τον φόβο που τους προκαλεί η επαφή με τα άτομα που οφείλουν να τους παρέχουν υποστήριξη·

32. καλεί την Επιτροπή να διασφαλίσει ότι τα πρότυπα που θεσπίστηκαν με τη Σύμβαση των Ηνωμένων Εθνών για τα Δικαιώματα του Παιδιού (UNCRC) εξακολουθούν να αποτελούν τον πυρήνα οιασδήποτε δράσης για τα δικαιώματα των παιδιών, και ζητεί, ως εκ τούτου, από τα κράτη μέλη να σταματήσουν πλήρως και αμελλητί την κράτηση παιδιών βάσει του καθεστώτος μετανάστη που τους έχει χορηγηθεί, να προστατεύουν τα παιδιά από παραβιάσεις που γίνονται στο πλαίσιο μεταναστευτικών πολιτικών και διαδικασιών και να υιοθετήσουν εναλλακτικές λύσεις, αντί της κράτησης, που θα επιτρέπουν στα παιδιά να παραμένουν με μέλη της οικογένειας και/ή με κηδεμόνες·
33. καλεί την ΕΕ και τα κράτη μέλη της να προβλέψουν τρόπους χρηματοδότησης για οργανώσεις που παρέχουν νομική, ανθρωπιστική και κοινωνικού χαρακτήρα βοήθεια σε μετανάστριες που δεν διαθέτουν επίσημα έγγραφα και να επεκτείνουν το πεδίο δράσης του Ευρωπαϊκού Κοινωνικού Ταμείου και του Ευρωπαϊκού Ταμείου Ένταξης ώστε να συμπεριλάβουν όλους τους μετανάστες, ανεξαρτήτως καθεστώτος διαμονής·
34. ζητεί από την Επιτροπή και τα κράτη μέλη να καλύψουν, μέσω πιο εκτεταμένης και ολοκληρωμένης έρευνας, τα κενά που υπάρχουν σε αξιόπιστα δεδομένα και υφιστάμενα στοιχεία σχετικά με τον αριθμό και την κατάσταση των ατόμων που δεν διαθέτουν επίσημα έγγραφα στην ΕΕ, να επιστήσουν την προσοχή του Ευρωπαϊκού Ιδρύματος για τη Βελτίωση των Συνθηκών Διαβίωσης και Εργασίας (Eurofound) στην κατάσταση των γυναικών που δεν διαθέτουν επίσημα έγγραφα και να λαμβάνουν περισσότερο υπόψη τις γυναίκες αυτές κατά την υλοποίηση των στόχων της στρατηγικής «Ευρώπη 2020» όσον αφορά την κοινωνική ένταξη·
35. καλεί την Επιτροπή και τα κράτη μέλη να αναπτύξουν εκστρατείες ευαισθητοποίησης σε ολόκληρη την ΕΕ με σκοπό την εκπαίδευση των μεταναστριών που δεν διαθέτουν επίσημα έγγραφα όσον αφορά τα δικαιώματά τους·
36. ζητεί, στο πλαίσιο των προσπαθειών για πρόληψη της μετανάστευσης με την παροχή αναπτυξιακής βοήθειας στις χώρες προέλευσης των μεταναστών, να δοθεί έμφαση στην εκπαίδευση και στα δικαιώματα των γυναικών·
37. καλεί την Επιτροπή και τα κράτη μέλη να διαθέσουν επαρκές γυναικείο προσωπικό για τις ανάγκες επικοινωνίας, επαγγελματίες του τομέα υγείας, δημόσιους λειτουργούς, υπαλλήλους, ειδικούς και άλλο προσωπικό· ζητεί τη λήψη των μέτρων αυτών στη βάση του σεβασμού προς τις άλλες θρησκείες και πολιτιστικές παραδόσεις και προκειμένου να καλυφθεί η ανάγκη για προστασία έναντι των διακρίσεων·
38. αναθέτει στον Πρόεδρό του να διαβιβάσει το παρόν ψήφισμα στο Συμβούλιο και στην Επιτροπή·

ΑΙΤΙΟΛΟΓΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ

Με τον όρο «μετανάστης που δεν διαθέτει επίσημα έγγραφα» νοείται υπήκοος τρίτης χώρας η παραμονή του οποίου στην ΕΕ είναι επί του παρόντος παράνομη και, επομένως, δεν διαθέτει άδεια παραμονής που να την επιτρέπει. Ο μετανάστης είτε εισήλθε παράνομα στην ΕΕ, είτε παρέμεινε μετά τη λήξη της θεώρησής του, είτε υπέβαλε αίτημα χορήγησης ασύλου το οποίο απορρίφθηκε. Συχνά, οι μετανάστες που δεν διαθέτουν επίσημα έγγραφα βρίσκονται αντιμέτωποι με «νομικό κενό», στο πλαίσιο του οποίου συνελήφθησαν και ταυτοποιήθηκαν από τις αρμόδιες για τη μετανάστευση αρχές, οι οποίες εξέδωσαν απόφαση επιστροφής τους. Ωστόσο η απόφαση δεν εκτελέστηκε ή η εκτέλεσή της αναβλήθηκε και οι αρχές δεν έχουν εκδώσει επίσημο έγγραφο που να πιστοποιεί την αναβολή της απόφασης που αφορά τον μετανάστη. Σε τέτοιου είδους περιπτώσεις, ο μετανάστης κινδυνεύει να συλληφθεί και να τεθεί και πάλι υπό κράτηση και στερείται των δικαιωμάτων του. Ως συνέπεια του νομικού τους καθεστώτος, οι μετανάστες που δεν διαθέτουν επίσημα έγγραφα έχουν ελάχιστη έως καθόλου πρόσβαση στις βασικές υπηρεσίες της χώρας υποδοχής. Η πρόσβαση σε έκτακτη ιατροφαρμακευτική περίθαλψη ή η υπογραφή σύμβασης για παροχή στέγασης ή η εγγραφή σε εκπαιδευτικά ιδρύματα απαιτεί την επίδειξη έγκυρης ταυτότητας ή/και άδειας παραμονής, την οποία οι μετανάστες που δεν διαθέτουν επίσημα έγγραφα δεν είναι σε θέση να προσκομίσουν. Ένα επιπρόσθετο ζήτημα είναι ο φόβος τους ότι οι πάροχοι των υπηρεσιών θα τους αναφέρουν στις αρμόδιες για τη μετανάστευση αρχές. Οι απαιτήσεις υποβολής αναφοράς διαφέρουν μεταξύ των κρατών μελών ανάλογα με την παρεχόμενη υπηρεσία και, μολονότι οι καθηγητές ή οι ιατροί δεν είναι κατ' ανάγκη υποχρεωμένοι εκ του νόμου να αναφέρουν τους παράνομους μετανάστες, δεν υπάρχει εγγύηση ότι δεν θα το πράξουν. Είναι αυτονόητο ότι η αναφορά στην αστυνομία ενδεχόμενων εγκλημάτων ή περιπτώσεων εκμετάλλευσης από τον εργοδότη αποκλείεται.

Ως συνήθως, η κατάσταση είναι χειρότερη για τις μετανάστριες που δεν διαθέτουν επίσημα έγγραφα σε σχέση με τους άνδρες μετανάστες, δεδομένου ότι αντιμετωπίζουν διπλή διάκριση εξαιτίας του φύλου και του νομικού τους καθεστώτος (ή ακόμα και τριπλή διάκριση, αν λάβει κανείς υπόψη τον παράγοντα της φυλής). Οι μετανάστριες είναι περισσότερο ευάλωτες στη σωματική κακοποίηση εν γένει, αλλά εκείνες που δεν διαθέτουν επίσημα έγγραφα πολύ περισσότερο, καθώς, εξαιτίας του νομικού τους καθεστώτος, δεν είναι σε θέση να απευθυνθούν στην αστυνομία ή σε νοσοκομεία ή σε κέντρα υποδοχής για να ζητήσουν βοήθεια, γεγονός που οι άνθρωποι που τις κακοποιούν γνωρίζουν και εκμεταλλεύονται. Για παράδειγμα, έχουν υπάρξει περιπτώσεις όπου αδίστακτοι ιδιοκτήτες κατοικιών εκμεταλλεύθηκαν την ευάλωτη αυτή φύση των μεταναστριών χωρίς επίσημα έγγραφα κακοποιώντας τις σωματικά και σεξουαλικά με αντάλλαγμα την παροχή στέγης. Οι μετανάστριες που δεν διαθέτουν επίσημα έγγραφα και πέφτουν θύματα κακοποίησης δεν μπορούν καν να καταφύγουν άμεσα σε κέντρα υποδοχής γυναικών. Τα περισσότερα κρατικά κέντρα υποδοχής γυναικών απαιτούν κάποια μορφή πιστοποίησης της ταυτότητας προκειμένου να κάνουν δεκτή μια γυναίκα, με αποτέλεσμα τα θύματα να έρχονται αντιμέτωπα με τη φριχτή επιλογή να συνεχίσουν να κακοποιούνται ή να μείνουν άστεγες.

Επιπλέον, οι μετανάστριες που δεν διαθέτουν επίσημα έγγραφα δεν μπορούν να έχουν άμεση πρόσβαση σε ιατροφαρμακευτική περίθαλψη με γνώμονα το φύλο, όπως ο προγεννητικός έλεγχος και η περίθαλψη κατά την περίοδο της λοχείας. Εκείνο που είναι ακόμα χειρότερο είναι ότι οι γυναίκες αυτές φοβούνται ακόμα και να έρθουν σε επαφή με τις ΜΚΟ και τις

οργανώσεις της κοινωνίας των πολιτών που μπορούν πράγματι να τις βοηθήσουν και ότι είναι επίσης δύσκολο για τις ΜΚΟ να έρθουν από τη μεριά τους σε επαφή με τις γυναίκες αυτές.

Οι συστάσεις που προτείνονται στην έκθεση εστιάζουν σε τρία βασικά σημεία. Το πρώτο σημείο ενθαρρύνει τα κράτη μέλη να αποσυνδέσουν τις μεταναστευτικές πολιτικές από την υγεία, την παιδεία και την άσκηση δίωξης για εγκλήματα σε βάρος μεταναστών που δεν διαθέτουν επίσημα έγγραφα. Η πρόσβαση στη βασική ιατροφαρμακευτική περίθαλψη, η εκπαίδευση και η προστασία της σωματικής ακεραιότητας αποτελούν θεμελιώδη δικαιώματα των οποίων οι μετανάστες που δεν διαθέτουν επίσημα έγγραφα δικαιούνται να απολαύουν παρά το καθεστώς διαμονής ή το νομικό καθεστώς τους. Συνεπώς, οι μετανάστες θα πρέπει να είναι σε θέση να έχουν πρόσβαση σε αυτές τις βασικές υπηρεσίες και να μπορούν επίσης να αναφέρουν τους δράστες της κακοποίησής τους στην αστυνομία χωρίς τον φόβο της σύλληψης και της απέλασης.

Το δεύτερο σημείο αποτελεί σύσταση προς την Επιτροπή να ενισχύσει, κατά τις μελλοντικές αναθεωρήσεις της οδηγίας για την επιβολή κυρώσεων σε εργοδότες και της οδηγίας για την επιστροφή, την προστασία των θεμελιωδών δικαιωμάτων των μεταναστών που δεν διαθέτουν επίσημα έγγραφα και ιδίως των μεταναστριών της κατηγορίας αυτής. Η οδηγία για την επιβολή κυρώσεων σε εργοδότες περιλαμβάνει στο άρθρο 6 αυτής ασφαλιστική δικλείδα που απαιτεί από τα κράτη μέλη να διαθέτουν μηχανισμούς που θα διασφαλίζουν ότι οι μετανάστες εργαζόμενοι που δεν διαθέτουν επίσημα έγγραφα μπορούν είτε να υποβάλουν καταγγελία σε βάρος εργοδότη για τυχόν οφειλόμενες προς αυτούς αμοιβές ή να ζητήσουν από την αρμόδια αρχή του εν λόγω κράτους να εκκινήσει τη διαδικασία ανάκτησης των οφειλών. Σύμφωνα με αρκετές μελέτες, η εν λόγω ασφαλιστική δικλείδα δεν εφαρμόζεται ορθώς στα κράτη μέλη. Επιπλέον, οι μετανάστες που δεν διαθέτουν επίσημα έγγραφα δεν γνωρίζουν ότι έχουν το συγκεκριμένο δικαίωμα. Η έκθεση καλεί τα κράτη μέλη και τις οργανώσεις της κοινωνίας των πολιτών που ασχολούνται με το συγκεκριμένο θέμα να διεξαγάγουν ενημερωτικές εκστρατείες με σκοπό να ενημερωθούν οι μετανάστες που δεν διαθέτουν επίσημα έγγραφα ότι έχουν τη δυνατότητα προσφυγής στη δικαιοσύνη σε περίπτωση που ο εργοδότης τους δεν τους καταβάλλει την αμοιβή τους. Στην έκθεση διατυπώνεται επίσης σύσταση για την καθιέρωση νέου μηχανισμού μέσω του οποίου οι μετανάστες θα μπορούν να υποβάλλουν επίσημες αλλά ανώνυμες καταγγελίες σε βάρος των εργοδοτών που τους κακομεταχειρίζονται μέσω οργανώσεων της κοινωνίας των πολιτών ή συνδικαλιστικών ενώσεων, ανάλογα με τη νομοθεσία του κάθε κράτους μέλους. Το δεύτερο σημείο ενισχύει επίσης το αίτημα για πλήρη εφαρμογή από τα κράτη μέλη της απαιτήσης έκδοσης επίσημης αναβολής της απομάκρυνσης προκειμένου να αποφευχθεί το νομικό κενό που αντιμετωπίζουν ορισμένοι μετανάστες που δεν διαθέτουν επίσημα έγγραφα. Αυτό είναι σημαντικό διότι, πέραν της αποφυγής των μελλοντικών συλλήψεων ή/και κρατήσεων, οι βασικές μορφές προστασίας στις οποίες έχει δικαίωμα ένας μετανάστης που δεν διαθέτει επίσημα έγγραφα διαφέρουν ανάλογα με το καθεστώς του, ιδίως η προστασία από αυθαίρετη κράτηση.

Το τρίτο σημείο που καλύπτεται από τις συστάσεις που περιλαμβάνονται στην έκθεση είναι η κατάσταση στα κέντρα κράτησης. Συχνά, οι συνθήκες κράτησης των μεταναστών δεν είναι αξιοπρεπείς, με αποτέλεσμα να υπάρχει το ενδεχόμενο οι μετανάστες να υποστούν ψυχικά τραύματα. Οι μετανάστριες που δεν διαθέτουν επίσημα έγγραφα πέφτουν συχνά θύματα σωματικής κακοποίησης κατά τη σύλληψη και κατά τη διάρκεια της κράτησής τους. Η έκθεση ζητεί από τα κράτη μέλη να διερευνήσουν εις βάθος κάθε καταγγελία σωματικής

κακοποίησης που υποβάλλεται από τους κρατούμενους και να αναζητήσουν, σε συνεργασία με ΜΚΟ, περισσότερο ανθρώπινες εναλλακτικές λύσεις αντί των κέντρων κράτησης τα οποία δεν διαφέρουν από φυλακές. Η έκθεση κλείνει απευθύνοντας έκκληση προς την Ευρωπαϊκή Επιτροπή και τα κράτη μέλη να παράσχουν μεγαλύτερη χρηματοδότηση προς τις ΜΚΟ και τις οργανώσεις της κοινωνίας των πολιτών που ασχολούνται με μετανάστες χωρίς επίσημα έγγραφα.

27.11.2013

ΓΝΩΜΟΔΟΤΗΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗΣ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΥΠΟΘΕΣΕΩΝ

προς την Επιτροπή Δικαιωμάτων των Γυναικών και Ισότητας των Φύλων

για τις μετανάστριες που δεν διαθέτουν επίσημα έγγραφα στην Ευρωπαϊκή Ένωση
(2013/2115(INI))

Συντάκτης γνωμοδότησης: Martin Kastler

ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ

Η Επιτροπή Απασχόλησης και Κοινωνικών Υποθέσεων καλεί την Επιτροπή Δικαιωμάτων των Γυναικών και Ισότητας των Φύλων, που είναι αρμόδια επί της ουσίας, να συμπεριλάβει στην πρόταση ψηφίσματός της τις ακόλουθες προτάσεις:

1. επισημαίνει ότι το αντικανονικό καθεστώς των γυναικών που δεν διαθέτουν επίσημα έγγραφα σε ολόκληρη την Ευρώπη καθιστά ουσιαστικά αδύνατο τον σεβασμό των θεμελιωδών ανθρωπίνων δικαιωμάτων τους, συμπεριλαμβανομένων των δικαιωμάτων στην εκπαίδευση και την υγεία, καθιστώντας με αυτόν τον τρόπο τις γυναίκες αυτές ιδιαίτερα ευάλωτες σε κάθε μορφής εκμετάλλευση, χαμηλές αποδοχές, ασταθείς συνθήκες εργασίας και κοινωνικό αποκλεισμό· θεωρεί ότι ο καλύτερος τρόπος για τη μόνιμη βελτίωση της κατάστασής τους είναι η ένταξή τους σε θεσμοθετημένα συστήματα, δεδομένου ότι η αντικανονική τους κατάσταση τους στερεί την κοινωνική ασφάλιση και άλλες παροχές της απασχόλησης· σημειώνει ότι ενδέχεται επίσης να ευρίσκονται σε μειονεκτική θέση και λόγω άλλων παραγόντων, όπως αναλφαβητισμός, γλωσσικά εμπόδια και δυσκολίες προσαρμογής·
2. καλεί τα κράτη μέλη να λάβουν τα ακόλουθα μέτρα: να θέσουν τέρμα σε πρακτικές διακριτικής μεταχείρισης· να καταπολεμήσουν την αδήλωτη εργασία και την εργασιακή εκμετάλλευση, μεταξύ άλλων, μέσω επιθεωρήσεων εργασίας· να αναγνωρίσουν τις γυναίκες που δεν διαθέτουν επίσημα έγγραφα ως θύματα και να τους επιτρέψουν πρόσβαση στις βασικές υπηρεσίες υγείας, στην απασχόληση και στην εκπαίδευση· να τους δώσουν τη δυνατότητα πρόσβασης στο νομικό σύστημα και σε υπηρεσίες παροχής εμπιστευτικών συμβουλών σε περιπτώσεις έκτακτης ανάγκης χωρίς το φόβο ότι αυτό θα προκαλέσει μέτρα για τον τερματισμό της διαμονής τους· να διασφαλίσουν ότι στις προσπάθειες αυτές συμμετέχουν η Ευρωπαϊκή Πλατφόρμα κατά της Φτώχειας και του Κοινωνικού Αποκλεισμού, καθώς και δίκτυα υφιστάμενων οργανώσεων παροχής βοήθειας, εκκλησιών και οργανώσεων της κοινωνίας των πολιτών· και, όπου απαιτείται,

να καθιερώσουν ειδικές μορφές προστασίας των δεδομένων για τις ενδιαφερόμενες·

3. καλεί τα κράτη μέλη και την Επιτροπή να αναγνωρίσουν ρητά τις μετανάστριες που δεν διαθέτουν επίσημα έγγραφα ως ευάλωτη κοινωνική ομάδα, εκτεθειμένη στην εμπορία ανθρώπων, τις διακρίσεις και την εκμετάλλευση στην αγορά εργασίας·
4. καλεί τα κράτη μέλη και την Επιτροπή να δώσουν έμφαση στις συνθήκες εργασίας των μεταναστριών που δεν διαθέτουν επίσημα έγγραφα, ως σημαντικό βήμα για τον προσδιορισμό και την αναγνώριση των δυσκολιών στις οποίες εκτίθενται στην αγορά εργασίας προκειμένου να εξασφαλιστεί ο σεβασμός των θεμελιωδών τους δικαιωμάτων·
5. ενθαρρύνει τα κράτη μέλη να εργαστούν ενεργά για τη διεύρυνση των προοπτικών νομιμοποίησης των προσώπων χωρίς επίσημα έγγραφα, προκειμένου να διευκολυνθεί η πρόσβασή τους στην αγορά εργασίας και να βελτιωθεί η ένταξή τους στην κοινωνία·
6. τονίζει ότι ιδιαίτερα οι γυναίκες που δεν διαθέτουν επίσημα έγγραφα αποτελούν συχνά θύματα επισφαλών, απομονωτικών ή επιβλαβών για την υγεία εργασιακών συνθηκών, απασχολούνται συχνά σε εργασίες που απαιτούν χαμηλότερο επίπεδο εκπαίδευσης από το δικό τους, μερικές φορές υφίστανται κακοποίηση και βία, και η υπερβολική εξάρτησή τους από τους εργοδότες τις εμποδίζει να διεκδικούν τα θεμελιώδη και εργασιακά τους δικαιώματα· ζητεί από τα κράτη μέλη και τους κοινωνικούς εταίρους να βοηθήσουν τις γυναίκες που δεν διαθέτουν επίσημα έγγραφα να ενταχθούν στα θεσμοθετημένα συστήματα, παρέχοντάς τους με αυτόν τον τρόπο τη δυνατότητα να ασκούν καλύτερα τα δικαιώματά τους –μεταξύ άλλων κατ' εφαρμογή της οδηγίας 2009/52/EK σχετικά με την επιβολή ελάχιστων προτύπων όσον αφορά τις κυρώσεις και τα μέτρα κατά των εργοδοτών που απασχολούν παράνομα διαμένοντες υπηκόους τρίτων χωρών – με τήρηση του εργατικού δικαίου και των συλλογικών συμβάσεων εργασίας·
7. ζητεί την εφαρμογή της σύμβασης αριθ. 29 της ΔΟΕ για την καταναγκαστική εργασία· ζητεί να ληφθεί υπόψη η ιδιαίτερη κατάσταση των γυναικών που είναι θύματα καταναγκαστικής εργασίας, στην οποία δεν περιλαμβάνεται μόνο η καταναγκαστική πορνεία αλλά και κάθε μορφή ακούσιας εργασίας, συμπεριλαμβανομένων των οικιακών εργασιών, και να παρέχεται προστασία στις ενδιαφερόμενες μετανάστριες που δεν διαθέτουν επίσημα έγγραφα·
8. υπογραμμίζει ότι η Επιτροπή και τα κράτη μέλη πρέπει να ενισχύσουν τις επιθεωρήσεις εργασίας για την καταπολέμηση της εκμετάλλευσης εργαζομένων μεταναστριών που δεν διαθέτουν επίσημα έγγραφα και της παραβίασης των θεμελιωδών ανθρωπίνων δικαιωμάτων τους·
9. ζητεί να θεσπιστούν ειδικές μορφές προστασίας των δεδομένων για τις γυναίκες που δεν διαθέτουν επίσημα έγγραφα, συμπεριλαμβανομένων των θυμάτων εμπορίας ανθρώπων, οι οποίες, κατά την αντιμετώπιση τέτοιων καταστάσεων, καταφεύγουν σε νοσοκομεία, ιατρούς, στις αρχές και σε ΜΚΟ ζητώντας βοήθεια ή συμβουλές, καθώς και σε ιδρύματα υποδοχής γυναικών, υπηρεσίες παροχής συμβουλών ή την εκκλησία ζητώντας στα ιδρύματα αυτά, τα οποία έτσι αποκτούν γνώσεις για θέματα αντικανονικής διαμονής, προστασία σε θέματα εργασίας· εκτιμά ότι βοήθεια και στήριξη θα πρέπει να χορηγούνται σύμφωνα με την οδηγία 2011/36/ΕΕ για την πρόληψη και την καταπολέμηση της εμπορίας ανθρώπων και για την προστασία των θυμάτων της, και

ζητεί την εφαρμογή της οδηγίας αυτής σε όλα τα κράτη μέλη· τονίζει ότι είναι απαραίτητο να διασφαλιστεί ότι οι γυναίκες με αντικανονικό ή ασαφές καθεστώς διαμονής έχουν τη δυνατότητα πρόσβασης στην υγειονομική περίθαλψη χωρίς να διατρέχουν τον κίνδυνο απέλασης·

10. καταδικάζει κάθε μορφή βίας, εμπορίας ανθρώπων, κακοποίησης και διακρίσεων εις βάρος γυναικών που δεν διαθέτουν επίσημα έγγραφα· τονίζει ότι είναι απαραίτητο να διασφαλιστεί η πρόσβαση σε σχετικές υπηρεσίες βοήθειας κατά την αντιμετώπιση τέτοιων καταστάσεων, χωρίς το φόβο ότι αυτό θα οδηγήσει άμεσα στη λήψη μέτρων για τον τερματισμό της διαμονής·
11. καλεί την Επιτροπή και τα κράτη μέλη να διαθέσουν επαρκές γυναικείο προσωπικό αναφοράς, προσωπικό φροντίδας, δημόσιους λειτουργούς, υπαλλήλους, ειδικούς και άλλο προσωπικό· ζητεί τη λήψη των μέτρων αυτών από σεβασμό προς τις άλλες θρησκείες και πολιτιστικές παραδόσεις και από την ανάγκη παροχής προστασίας έναντι των διακρίσεων·
12. τονίζει ότι οι γυναίκες που δεν διαθέτουν επίσημα έγγραφα κινδυνεύουν περισσότερο να πέσουν θύματα εκμετάλλευσης και ότι αυτό που τις εμποδίζει να κινήσουν νομικές διαδικασίες είναι συχνά ο φόβος ότι δεν υπάρχουν εχέγγυα για την ασφάλειά τους λόγω έλλειψης καταφυγίων και ύπαρξης διαδικαστικών εμποδίων· καλεί τα κράτη μέλη να διασφαλίσουν ότι οι γυναίκες αυτές έχουν τη δυνατότητα να καταγγείλουν οιαδήποτε κακομεταχείριση υφίστανται και να προστατεύονται από οιασδήποτε μορφής αντίποινα· πιστεύει ότι θα πρέπει επίσης να θεσπιστούν μέτρα για την παροχή βοήθειας σε τέτοιες ευάλωτες γυναίκες, μεταξύ άλλων με την παροχή καταφυγίων· καλεί, συνεπώς, τα κράτη μέλη να λάβουν τα απαραίτητα μέτρα για να εντοπίζουν περιστατικά κακομεταχείρισης και να εγγυώνται την πρόσβαση στη δικαιοσύνη·
13. εφιστά ιδιαίτερα την προσοχή στις γυναίκες χωρίς επίσημα έγγραφα οι οποίες βρίσκονται σε κατάσταση εγκυμοσύνης ή έχουν παιδιά· τονίζει ότι οι γυναίκες αυτές χρειάζονται ειδική προστασία και έχουν νομικό δικαίωμα σε ιατροφαρμακευτική περίθαλψη, καθώς και δικαίωμα σε πιστοποιητικό γέννησης για το παιδί τους σύμφωνα με το άρθρο 7 της Σύμβασης των Ηνωμένων Εθνών για τα δικαιώματα του παιδιού· υπογραμμίζει ότι οι γυναίκες αυτές πρέπει να έχουν πρόσβαση σε κατάλληλη ιατρική περίθαλψη και ληξιαρχικές υπηρεσίες χωρίς να φοβούνται ότι αυτό θα οδηγήσει στη λήψη μέτρων για τον τερματισμό της διαμονής τους· ζητεί να θεσπιστούν ειδικές μορφές προστασίας των δεδομένων για τις γυναίκες οι οποίες, όταν αντιμετωπίζουν τέτοιες καταστάσεις, απευθύνονται σε ιατρούς, κλινικές ή ληξιαρχικές υπηρεσίες·
14. ζητεί από την Επιτροπή και τα κράτη μέλη να καλύψουν, μέσω πιο εκτεταμένης και ολοκληρωμένης έρευνας, τα κενά που υπάρχουν σε αξιόπιστα στοιχεία και υπάρχουσες γνώσεις σχετικά με τον αριθμό και την κατάσταση των προσώπων χωρίς επίσημα έγγραφα στην Ευρώπη, να επιστήσουν την προσοχή του Ευρωπαϊκού Ιδρύματος για τη Βελτίωση των Συνθηκών Διαβίωσης και Εργασίας (Eurofound) στην κατάσταση των γυναικών που δεν διαθέτουν επίσημα έγγραφα και να λάβουν περισσότερο υπόψη τις γυναίκες αυτές κατά την υλοποίηση των στόχων της στρατηγικής «Ευρώπη 2020» όσον αφορά την κοινωνική ένταξη·
15. ενθαρρύνει τα κράτη μέλη να παρέχουν στα παιδιά των γυναικών με αντικανονικό ή

ασαφές καθεστώς διαμονής πρόσβαση στο εκπαιδευτικό σύστημα, χωρίς την απειλή ότι τούτο θα οδηγήσει σε ποινική δίωξη και/ή απέλαση·

16. καλεί την Επιτροπή και τα κράτη μέλη να μειώσουν τις ανισότητες μεταξύ μεταναστών εργαζομένων και εργαζομένων της ΕΕ στον τομέα της απασχόλησης παρέχοντας δευτεροβάθμια και επαγγελματική κατάρτιση, ούτως ώστε οι γυναίκες, και ιδίως οι μετανάστριες, να μπορούν να αποκτούν νέες δεξιότητες και να μην περιορίζονται σε χαμηλόμισθες θέσεις απασχόλησης·
17. ζητεί, στο πλαίσιο των προσπαθειών για πρόληψη της μετανάστευσης με την παροχή αναπτυξιακής βοήθειας στις χώρες προέλευσης των μεταναστών, να δοθεί έμφαση στην εκπαίδευση και στα δικαιώματα των γυναικών·
18. ζητεί να ληφθεί υπόψη σε αυτό το πλαίσιο η γνωμοδότηση της Επιτροπής Απασχόλησης και Κοινωνικών Υποθέσεων προς την Επιτροπή Δικαιωμάτων των Γυναικών και Ισότητας των Φύλων σχετικά με τις συνδεδεμένες με το φύλο πτυχές του ευρωπαϊκού πλαισίου για τις εθνικές στρατηγικές ένταξης των Ρομά.

ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑ ΤΗΣ ΤΕΛΙΚΗΣ ΨΗΦΟΦΟΡΙΑΣ ΣΤΗΝ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

Ημερομηνία έγκρισης	26.11.2013
Αποτέλεσμα της τελικής ψηφοφορίας	+ : 30 - : 5 0 : 2
Βουλευτές παρόντες κατά την τελική ψηφοφορία	Heinz K. Becker, Phil Bennion, Pervenche Berès, Vilija Blinkevičiūtė, Alejandro Cercas, Derek Roland Clark, Minodora Cliveti, Emer Costello, Frédéric Daerden, Sari Essayah, Richard Falbr, Nadja Hirsch, Stephen Hughes, Adam Kósa, Jean Lambert, Patrick Le Hyaric, Verónica Lope Fontagné, Olle Ludvigsson, Csaba Ógy, Elisabeth Schroedter, Nicole Sinclaire, Jutta Steinruck, Ruža Tomašić, Traian Ungureanu, Κωνσταντίνος Πουπάκης, Σιλβάνα Ράππη
Αναπληρωτές παρόντες κατά την τελική ψηφοφορία	Georges Bach, Jürgen Creutzmann, Liisa Jaakonsaari, Jelko Kacin, Martin Kastler, Anthea McIntyre, Birgit Sippel, Csaba Sógor
Αναπληρωτές (άρθρο 187 παρ. 2) παρόντες κατά την τελική ψηφοφορία	Jolanta Emilia Hibner, Sławomir Nitras, Maurice Ponga

ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑ ΤΗΣ ΤΕΛΙΚΗΣ ΨΗΦΟΦΟΡΙΑΣ ΣΤΗΝ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

Ημερομηνία έγκρισης	16.12.2013
Αποτέλεσμα της τελικής ψηφοφορίας	+ : 11 - : 0 0 : 5
Βουλευτές παρόντες κατά την τελική ψηφοφορία	Edit Bauer, Iratxe García Pérez, Mikael Gustafsson, Lívia Járóka, Constance Le Grip, Astrid Lulling, Elisabeth Morin-Chartier, Norica Nicolai, Britta Thomsen, Anna Záborská
Αναπληρωτές παρόντες κατά την τελική ψηφοφορία	Izaskun Bilbao Barandica, Doris Pack, Rui Tavares, Angelika Werthmann
Αναπληρωτές (άρθρο 187, παρ. 2) παρόντες κατά την τελική ψηφοφορία	Biljana Borzan, Hans-Peter Mayer